

gospodarske, obertnijske in národske.

Izhajajo vsako sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 9. septembra 1857.

Kako se po novi postavi sprejemajo učenci
v dunajsko vojaško živinozdravniško šolo, in kakošen
dobiček jih potem čaka.

Deržava potrebuje na vse strani živinozdravnikov. To potrebo spoznavši, je visoko vladarstvo razglasilo, da bo jemalo po novi osnovi učence živinozdravilstva, vojaškega in nevojaškega stanú, v cesarsko živinozdravniško šolo na Dunaji, in to že v začetku prihodnjega šolskega leta.

Učenci so razdeljeni v take, kateri vživajo na cesarske stroške, tedaj brez plačila v tej šoli živež in uk; in pa v take, kateri za to plačujejo. Učenec terpi 3 léta.

Kdor hoče v to šolo vzet biti, mora biti iz našega cesarstva domá. Ne smé manj kot 17, in ne več kot 24 lél star biti; mora biti terdnega zdravega života in popolnoma pripraven za spolnovanje vseh dolžnost in za opravljanje vsega, kar vojaški živinozdravniški poklic tirja; mora skazati, da je z dobrim vspéhom nižje gimnazijalne ali pa nižje realne šole izdelal; da se je vseskozi lepo obnašal. Kdor hoče v to učilišče priti, mora o vstopu v to šolo 100 gold. za opravo zalóžiti. Sinovi nepremožnih staršev, kateri se izkažejo posebno izverstnimi šolskimi spričevali in s spričevali, da je njih obnašanje prav lepo bilo, se vzamejo tudi brez teh 100 gold. Po dokončanem uku in opravljeni ostri preskušnji dobí učenec diplom, in se zaveže osem lét kot živinozdravnik pri cesarski armadi služiti.

Vživajo in dobivajo pa taki učenci:

Stanovanje in vés živež tako, kakor v cesarskih vojaških akademijah; — 10 fl. vsak mesec za obleko, bukve, pripravo za pisanje, hranjenje perila, ki ga morajo od doma imeti. 2 fl. téh dnarjev imajo za svoje posebne potrebe. Ucé se živinozdravilstva zastonj, in ne plačujejo tako za ostre preskušnje in diplom, kakor morajo učenci civilnega stanú plačevati.

Ko učenci uk dokončajo in ostre preskušnje opravijo, postanejo živinozdravnik in dobé diplom, s katerim prejmejo vse pravice, katere grejo sploh vsim na c. k. živinozdravilskem inštitutu poterjenim živinozdravnikom. Ko diplom dobijo, pridejo kot nižji živinozdravnik s 300 fl. letne plače v armado, in zamorejo scasoma živinozdravnik 2. in 1. razreda postati in po 400, 500, 700 in 900 fl. plače in vse, kar jim še gré, dobivati. Kadar taki vojaški živinozdravnik za kako civilno cesarsko službo prosijo, jim gré, če so 12 lét kot vojaški živinozdravnik dokro služili, prednost pred vsemi civilnimi živinozdravniki.

Učenci, kateri pridejo na cesarske stroške v učilišče, dobivajo živež in stanovanje zastonj, drugi morajo pa vsako leto 250 gold. plačati, in sicer vsacega pol leta polovico naprej pri vojaškem poveljniku učilišča. Učencem, kateri plačujejo, pa so se v 1. šolskem letu prav dobro obnesli v učenju in zadržanju, zamore po nasvetu učilišnega vodja in poveljnika za ostali čas uka armadno nadpoveljstvo plačo spregledati.

Starši ali skerbniiki takih mladenčev, kateri želé v to učilišče kot vojaški učenci ali na cesarske ali pa na svoje stroške priti, imajo do 10. avgusta prošnje pri vodstvu c. k.

vojaško-živinozdravilskega inštituta na Dunaji položiti. V téh prošnjah mora biti s spričevali dokazano, koliko so stari, da so jim bile koze cepljene, da so terdne postave, kar mora vojašk zdravnik poterjati; dalje da so dobrega zadržanja in verh tega še priložiti vse šolske spričevala. Tako ki so prenehali svoje uke, morajo skazati, kaj so počeli ob času tega prenehanja. V prošnjah za sprejem v to šolo je tudi izreči, da o sprejetju v to učilišče bojo plačilo za domače potrebe s 100 gold. odrajtali, taki pa, ki bodo na svoje stroške se učili, za stanovanje, hrano, obleko in druge potrebe polovico tega plačali, kar je ustanovljeno. Zraven tega mora prosivec zavezno pismo (revers) priložiti, katero je sam spisal in oče ali skerbniik (irof) poterdil in še dvé priči podpisale, in v katerem se zaveže za 8 let v vojaško živinozdravniško službo stopiti. Izmed prosivcov se bodo najpervo najugodnejši tistih jemali, ki sami plačujejo, potem še le taki, ki se na deržavne stroške učé. Prošnje se morajo do 10. avgusta *) položiti, ker se na pozneje ne porajta, in tisti, ki so v učilišče vzeti, morajo v poslednjih 10 dneh septembra v učilišče priti.

Učenci civilnega razdelka se bodo v to učilišče jemali po postavah za civilne učilišča veljajoče, in dobivajo uk enako, kakor na družih živinozdravniških učiliščih cesarstva.

Nekoliko iz zgodovine iznajdb sploh.

(Dalje.)

VII.

Kdo je v starodavnih časih to ali uno iznajdel, potem kje in kdaj? ni natanko znano. Še najvažneje in najumneje iznajdbe tistih časov, kakor postavimo, iznajdbe pisanja rajtanja, zvezdoslovja, zdravilstva, umetnost kruh peči, présti, tkati, rudo topiti in kovati itd. segajo v tamne starodavne čase. Stari so v iznajdbe vselej kako basen ali pravlico vpletali. Zavoljo tega se pri takih prigodbah ni nič prav vedlo, kako in kaj. Navadno je mogla vsaka nova in koristna reč, katere izvirka niso zamogli povedati, od katerega njih bogov ali junakov izhaja. Tako so Egipčani iznajdbo rudnin bogu Oziridu pripisovali, in Sol, Oceanov sin, je po njih pravlici znanstvo rudnin iz iztoka čez morje v Grécijo prinesel. Titanom sploh se zahvaljujejo stari Greki za prvo poznanje rudnin in njih izdelovanja. Ko so pa Titan pokončani bili, je z njimi tudi to znanje v Grecii minulo; potem pa so Kádem in drugi novi naseljenci rudništvo v tej deželi sopet obudili. Egipčani pripisujejo iznajdbo drevesa (pluga) in sejanja žita tudi Oziridu; Greki in Rimci pa menijo, da je Cérera drevó iznašla. Saturn ni le serp in kôso, temuč tudi cepljenje drevja iznašel. Vulkan je oče kovačev, — Bakus ali kakor drugi terdijo, Tifon je učil vino delati. Grekom velja Minerva,

*) Kdor letos že ni prošnje položil na Dunaj, je, se vé da, ne more zdaj več, ker je za prihodnje leto že prekasno. Da pa zanaprej se bo vedil ravhati, kdor gimnazijalnih ali realnih učencov se želi k živinozdravilstvu podati, smo na prošnjo od več straši natisnili vse ravnila natanko! Vred.